

Varanäytteiden ottaminen, säilyttäminen ja käyttö

Versio 1.2

Laatija Kari Åkerman

Tarkastaja Pia Ylisaari, Hanna Saikkonen

Hyväksyjä Petra Anttila

Kliininen kemia

Päiväys 30.10.2020

VARANÄYTTEIDEN OTTAMINEN, SÄILYTTÄMINEN JA KÄYTTÖ

Yleistä

Lääkäri voi halutessaan pyytää laboratoriota ottamaan ja säilyttämään näytteitä ilman varsinaista tutkimuspyyntöä. Nämä näytteet on nimetty varanäytteiksi. Näytteistä tehdään pyynnöt Effica -järjestelmään ja niille tulostuu tarrat, kuten normaaleille tutkimuspyynnöillekin. Näytteet esikäsitellään mahdollisimman nopeasti ja siirretään käsittelyn jälkeen - 20 °C säilytykseen. Näytteet voidaan hyödyntää pyytävän yksikön toimesta tai heidän luvallaan toisessa potilasta hoitavassa yksikössä. Näytteistä pyydetään lisätutkimuksia potilaan tilaa selviteltäessä.

Näytteenotto

Varaseerumi (9118 S-VarSeer): Näytteeksi otetaan 7 ml geeliton seerumiputki. Näytteen annetaan hyyytä 1 tunti. Näyte sentrifugoidaan ja erotellaan. Eroteltu näyte pakastetaan - 20 °C.

Varaplasma (9168 P-VarPlas): Näytteeksi otetaan 5 ml litium-hepariiniputki. Näytteen annetaan tasaantua huoneenlämpöiseksi 10 minuuttia. Näyte sentrifugoidaan ja erotellaan. Eroteltu näyte pakastetaan - 20 °C.

Varakokoveri (9167 B-VarVer): Näytteeksi otetaan 5 ml EDTA -putki. Näytteen annetaan tasaantua huoneenlämpöön 10 minuuttia. Näyte pakastetaan - 20 °C.

Varavirtsa (9169 U-VarVirt): Näytteeksi otetaan 10 ml säilöntäaineeton virtsanäyteputki. Näytteen annetaan tasaantua huoneenlämpöön 10 minuuttia. Näyte pakastetaan - 20 °C.

Varavirtsan mikrobiologinen tutkimus (9202 U-VaraBak): Näytteeksi otetaan 10 ml säilöntäaineeton virtsanäyteputki. Näyte toimitetaan mikrobiologian laboratorioon.

Varaliquori (9183 Li-VarLikv): Näytteeksi otetaan selkäydinnestettä puhtaaseen putkeen. Näyte toimitetaan laboratorioon. Näyte sentrifugoidaan ja näyte pakastetaan - 20 °C. (Putkea ei saa avata!)

Näytteet kirjataan Effica -järjestelmään vastaamalla "Otettu" vastaus tekstiksi.

Näytteiden käyttö

Varanäytteen pyytänyt yksikkö voi hyödyntää näytteen tekemällä tutkimuspyynnön Efficaan ja soittamalla laboratorioon, että kyseiset pyynnot tehdään varanäytteestä.

Toinen potilasta hoitava yksikkö voi hyödyntää varalle otetut näytteet, näytteet pyytäneen yksikön luvalla.

Kun näytteet hyödynnetään, muutetaan Effica -järjestelmään vastauskenttään vastaukseksi teksti "Käytetty". Lisäksi huomautuskenttään kirjataan tieto näytteet käyttäneestä yksiköstä.

Näytteiden hävittäminen Varanäytteitä säilytetään pakastettuna 6 kk näytteenottopäivästä laskettuna.

Yli 6 kk ikäiset varanäytteet hävitetään normaalin näytteiden hävitysohjeistuksen mukaisesti kuukausittain.

Vastuhenkilö Osastonhoitaja

Korvaa ohjeen

Muutokset Versio 1.2 Lisätty näytteiden hävittäminen